

Školský vzdelávací program materskej školy

Cesta do života

PLATNOSŤ, REVIDOVANIE	DÁTUM	ZAZNAMENANIE INOVÁCIE, ZMENY, ÚPRAVY
PLATNOSŤ ŠKVP OD	01.09.2015	
REVIDOVANIE	01.09.2016	Organizačné zmeny súvisiace s prechodom MŠ pod ZŠ, zmena názvu organizácie a riadenia,...
PLATNOSŤ ŠKVP OD	01.09.2017	Platnosť inovovaného ŠVP od 01.09.2016, platnosť nových vzdelávacích programov pre deti so zdravotným znevýhodnením pre predprimárne vzdelávanie od 01.09.2017
REVIDOVANIE	28.8.2018	Personálne zabezpečenie, Podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri výchove a vzdelávaní, Požiadavky na kontinuálne vzdelávanie pedagogických a odborných zamestnancov vyňaté z dôvodu duplicity. Zmena vlastného zamerania MŠ.
REVIDOVANIE	01.09.2019	Úprava Ročného tematického plánu
REVIDOVANIE	01.09.2020	Úprava Ročného tematického plánu, vypustenie riadku "Kružok: VV", zmena mena a priezviska riaditeľky školy
REVIDOVANIE	01.09.2021	Úprava Ročného tematického plánu a Týždenného edukačného plánu, prídanie prílohy č.2 Povinné predprimárne vzdelávanie : sprievodca cieľmi a obsahom, úprava číslovania príloh
REVIDOVANIE	01.09.2022	Úprava Ročného tematického plánu, úprava číslovania, Úprava prílohy č.1: úprava ročného tematického plánu a týždenného edukačného plánu.

OBSAH

Úvod.....	4
1 Názov školského vzdelávacieho programu: „CESTA DO ŽIVOTA“	5
2 Vymedzenie vlastných cieľov a poslania výchovy a vzdelávania	5
2.1 Hlavné ciele výchovy a vzdelávania v materskej škole	5
2.2 Vlastné ciele.....	6
2.2.1 Ciele pre deti s autizmom alebo ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami v špeciálnej triede.....	6
2.3 Poslanie výchovy a vzdelávania.....	7
3 Vlastné zameranie.....	7
4 Vyučovací jazyk.....	7
6 Stupeň vzdelania	8
7 Vzdelanostný profil dieťaťa absolvujúceho materskú školu.....	8
7.1 Profil absolventa špeciálnej triedy.....	8
8 Spôsob a podmienky ukončovania výchovy a vzdelávania a vydávanie dokladu o získanom vzdelaní	10
9 Organizačné podmienky predprimárneho vzdelávania.....	10
9.1 Organizačné usporiadanie denných činností v špeciálnej triede.....	10
10 Materiálno-technické a priestorové podmienky	11
11 Vnútorňý systém kontroly a hodnotenia detí a vnútorňý systém kontroly a hodnotenia zamestnancov.....	11
11.1 Vnútorňý systém kontroly a hodnotenia detí.....	11
11.2 Vnútorňý systém kontroly a hodnotenia zamestnancov	12
12 Osobitosti a podmienky výchovy a vzdelávania detí so špeciálnymi výchovno - vzdeláva- ciami potrebami.....	12
13 Vzdelávacie oblasti	12
13.1 Charakteristika jednotlivých vzdelávacích oblastí	13
13.2 Vzdelávacie štandardy.....	18
14 Vzdelávacie oblasti pre deti s autizmom alebo ďalšími pervazívnymi vývinovými porucha- mi.....	19
14.1 Špecifické ciele pre deti s autizmom alebo ďalšími pervazívnymi vývinovými poru- chami	19
15 Východiská plánovania edukácie v materskej škole	20
15.1 Ročný tematický plán materskej školy s popisom obsahových celkov, stratégiami vý- chovno-vzdelávacej činnosti, učebnými zdrojmi pre deti a pre učiteľky a metódami a pro- striedkami hodnotenia	24

ÚVOD

Materská škola je prvou školou v živote dieťaťa. Realizuje plnohodnotnú, cieľavedomú, systematickú, kvalifikovanú a odborne zabezpečovanú edukáciu a socializáciu detí najmladšej generácie. Vytvára ideálne podmienky na uplatňovanie aktivizujúcich metód a foriem v procese výučby, ktorého základom je hra iniciovaná dieťaťom a podporovaná učiteľkou. Svoju funkciu dobre plní vtedy, ak sú k tomu vytvorené potrebné podmienky – kurikulárne, personálne, hygienické, bezpečnostné, materiálno-technické, finančné, ak je vytvorená priaznivá klíma a zabezpečená súčinnosť s okolím. V atmosfére vzájomnej dôvery, akceptácie a tolerancie, za spoluúčasti všetkých pedagogických i nepedagogických zamestnancov materskej školy a zákonných zástupcov detí, pri rešpektovaní názorov, vzájomnou komunikáciou, kooperáciou sa podarí všetky stanovené ciele naplniť.

1 NÁZOV ŠKOLSKÉHO VZDELÁVACIEHO PROGRAMU MATERSKEJ ŠKOLY: „CESTA DO ŽIVOTA“

Školský vzdelávací program materskej školy je vypracovaný na základe § 5 ods. 2 zákona NR SR č. 596/2003 Z.z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, § 7 zákona NR SR č. 245/2008 Z.z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, vyhlášky MŠ SR č. 306/2008 Z.z. o materskej škole v znení neskorších predpisov, Štátneho vzdelávacieho programu pre predprimárne vzdelávanie v materských školách platného od 1.septembra 2016 a Vzdelávacieho programu pre deti s autizmom alebo ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami pre predprimárne vzdelávanie platného od 1.septembra 2017.

ZRIAĐOVATEĽ: Mesto Šaľa, Námestie Sv. Trojice 7, 927 15 Šaľa

RIADITEĽKA ŠKOLY: Mgr. Simona Takácsová

ZÁSTUPKYŇA PRE MATERSKÚ ŠKOLU: Mgr. Katarína Zimmermann

PREROKOVANÝ PEDAGOGICKOU RADOU: 28.08.2017

PREROKOVANÝ RADOU ŠKOLY: 13.10.2017

DÁTUM VYDANIA: 01.09.2017

2 VYMEDZENIE VLASTNÝCH CIEĽOV A POSLANIA VÝCHOVY A VZDELÁVANIA

2.1 Hlavné a všeobecné ciele výchovy a vzdelávania v materskej škole

Hlavným cieľom výchovy a vzdelávania v materskej škole je dosiahnutie optimálnej kognitívnej, senzomotorickej a sociálno-citovej úrovne ako základu pre školské vzdelávanie v základnej škole a pre život v spoločnosti.

Všeobecnými cieľmi výchovy a vzdelávania v materskej škole sú:

- zlepšovať sociálnu aktivitu dieťaťa a napĺňať potrebu sociálneho kontaktu s rovesníkmi i s dospelými,
- uľahčovať dieťaťu plynulú adaptáciu na zmenené – inštitucionálne, školské prostredie,
- podporovať vzťah dieťaťa k poznávaniu a učeniu,
- podporovať rozvoj individuálnych spôsobilostí dieťaťa,
- sprostredkovať základy verejnej kultúry a rozvíjať u dieťaťa dimenzie školskej spôsobilosti, aby sa ľahko adaptovalo na následné primárne vzdelávanie,
- umožňovať dieťaťu napĺňať život a učenie prostredníctvom hry, priamej skúsenosti a aktívneho bádania,
- uplatňovať a chrániť práva dieťaťa v spolupráci s rodinou, zriaďovateľom a ďalšími partnermi s rešpektovaním potrieb dieťaťa a vytvárania podmienok pre blaho všetkých detí,
- identifikovať deti so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami a zabezpečovať im

- podmienky na individuálny rozvoj v súlade s týmito potrebami,
- zabezpečovať dostupnosť a rovnosť vo výchove a vzdelávaní,
- zabezpečovať dostupnosť poradenských a ďalších služieb pre všetky deti,
- získavať dôveru rodičov pri realizovaní výchovy a vzdelávania v inštitucionálnom prostredí a pri koordinovanom úsilí o zabezpečovanie blaha a potrieb detí.

2.2 Vlastné ciele

- utvárať pozitívne postoje k svojmu zdraviu, k zdraviu iných a k zdravému životnému štýlu,
- rozvíjať grafomotorické spôsobilosti ako prípravu na počiatočné písanie v základnej škole,
- podporovať samostatnosť v pohybových činnostiach v nových, neznámych a problémových situáciách,
- podporovať rozvíjanie elementárnych informačných kompetencií,
- stimulovať rozvoj gramotnosti a rozvoj jazyka v celej jeho komplexnosti bez zanedbávania ktorejkoľvek z jeho foriem,
- skvalitňovať poznanie o prírode ako súčasti životného prostredia a jej významu a hodnoty pre človeka,
- rozvíjať pozitívny vzťah k ľudovej slovesnosti, ktorá je odkazom múdrosti a umeleckej tvorivosti našich predkov,
- podporovať prirodzenú detskú zvedavosť prostredníctvom pozorovania, bádania a experimentovania,
- podporovať rozvoj sebaidentity, autonómie, osobnej zodpovednosti a základných kompetencií kultúrnej gramotnosti,
- vytvárať optimálnu klímu a atmosféru triedy, v ktorej budú deti zbavené strachu, obáv, úzkosti a psychického napätia,
- prezentovať vzájomné porozumenie medzi sociálnymi subjektmi a spôsoby vzájomného adekvátneho spolunažívania v určenom sociokultúrnom priestore a v budúcom multikultúrnom priestore,
- podporovať vyjadrovanie vlastných názorov a hodnotení sociálneho sveta, vyjadrovať svoje interpretácie v nich.
- Komplexný rozvoj osobnosti dieťaťa, na rozvoj kľúčových kompetencií, ktoré dieťa nadobúda v procese aktívneho učenia sa v interakcii s ostatnými. Dôležitou podmienkou realizácie kvalitného edukačného procesu je hra – ako prostriedok, metóda a forma výučby. Ďalším predpokladom je práca v centrách aktivít s malou skupinou detí, ktorá priamo smeruje ku kooperácii a ku kolaborácii detí navzájom.
- Zdravý životný štýl s dôrazom na pravidelný pohyb, odpočinok a zdravú výživu.
- Ochranu prírody a životného prostredia (plnením projektu environmentálna výchova).

2.2.1 Ciele pre deti s autizmom alebo ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami v špeciálnej triede

- podporovať socializáciu,
- rozvíjať zaostávajúce oblasti,
- rozvíjať priemerné, resp. vynikajúce schopnosti,
- nahradiť chýbajúce schopnosti vizuálnou štrukturalizáciou, a to v záujme dosiahnutia čo najväčšej samostatnosti v bežnom živote a v príprave na vyučovanie v škole,

- spolupracovať so zákonnými zástupcami detí, inštitúciami a odborníkmi zaoberajúcimi sa danou problematikou.

2.3 Poslanie výchovy a vzdelávania

Materská škola podporuje osobnostný rozvoj detí v oblasti sociálno–emocionálnej, intelektuálnej, telesnej, morálnej, estetickej, rozvíja schopnosti a zručnosti, utvára predpoklady na ďalšie vzdelávanie. Pripravuje na život v spoločnosti v súlade s individuálnymi a vekovými osobitosťami detí.

3 VLASTNÉ ZAMERANIE

Materská škola aktívne napomáha rozvíjať a kladie dôraz na **estetické čítanie detí prostredníctvom výtvarnej výchovy.**

Výtvarná výchova pôsobí na utváranie osobnosti dieťaťa, umožňuje mu sebarealizáciu, poznávanie sveta, vedie k samostatnosti, rozhodnosti a odvahe. Ponúka možnosť vyjadrenia sa, vedie ku vzájomnej komunikácii a tolerancii.

Obsahová náplň :

Cieľom estetickej výchovy je kultivovanie osobnosti detí materskej školy prostredníctvom vnímania krásy, rozvíjaním fantázie a kreativity.

Úlohou učiteľky je viesť deti k postupnému obohacovaniu perцепčných, reprodukčných a tvorivých schopností, k hľadaniu estetických paralel v živote a v umení.

Význam estetickej výchovy pre rozvoj osobnosti:

- rozvoj činnosti zmyslových orgánov
- rozvoj myslenia a reči
- rozvoj fantázie
- obohacuje sa poznanie a pochopenie reality
- rozvíja oblasť záujmov
- má význam pre rozvoj kultúrneho života
- pomáha poznávať a chápať svetovú a národnú kultúru
- utvára estetický náhľad na skutočnosti a formovanie vkusu

4 VYUČOVACÍ JAZYK

Vyučovacím jazykom je štátny jazyk Slovenskej republiky - slovenský jazyk.

5 DĹŽKA DOCHÁDZKY A FORMY VÝCHOVY A VZDELÁVANIA

Materská škola poskytuje niekoľkoročnú dochádzku na predprimárne vzdelávanie s celodennou formou výchovy a vzdelávania. V prípade záujmu zákonných zástupcov poskytuje aj poldennú výchovu a vzdelávanie.

6 STUPEŇ VZDELANIA

Predprimárne vzdelanie získa dieťa absolvovaním posledného ročníka vzdelávacieho programu odboru vzdelávania v materskej škole.

Predprimárne vzdelávanie ukončuje dieťa spravidla v školskom roku, v ktorom do 31. augusta dosiahne šiesty rok veku a dosiahne školskú spôsobilosť.

7 VZDELANOSTNÝ PROFIL DIEŤAŤA ABSOLVUJÚCEHO MATERSKÚ ŠKOLU

Dieťa je po absolvovaní materskej školy pripravené na vstup do základnej školy a na ďalší aktívny život v spoločnosti. Vzdelávanie v materskej škole smeruje k osvojeniu všeobecného vzdelania a poskytuje základné predpoklady pre všeobecné vzdelávanie na nasledujúcich stupňoch vzdelávania. Dieťa, ktoré absolvuje materskú školu, disponuje štandardnými charakteristikami školskej spôsobilosti konkretizovanými vo vzdelávacích štandardoch.

Ciele a vzdelávací obsah sú vyjadrené v jednotlivých vzdelávacích oblastiach tak, že sú kompatibilné so základnými požiadavkami na kombináciu vedomostí, zručností a postojov vyjadrených v koncepte tzv. kľúčových kompetencií v *Odporúčaní Európskeho parlamentu a Rady Európskej únie z 18. decembra 2006 o kľúčových kompetenciách pre celoživotné vzdelávanie* (2006/962/ES). Podľa tohto odporúčania sú to tie kľúčové kompetencie, ktoré potrebujú všetci jednotlivci na osobné uspokojenie a rozvoj, aktívne občianstvo, spoločenské začlenenie a zamestnanosť.

Zohľadňujúc základný rámec kľúčových kompetencií dieťa v materskej škole získava elementárne základy:

1. komunikačných kompetencií,
2. matematických kompetencií a kompetencií v oblasti vedy a techniky,
3. digitálnych kompetencií,
4. kompetencií učiť sa, riešiť problémy, tvorivo a kriticky myslieť,
5. sociálnych a personálnych kompetencií,
6. občianskych kompetencií,
7. pracovných kompetencií.

Dieťa po absolvovaní materskej školy nedisponuje rozvinutými kompetenciami v daných oblastiach. Dosiahnutie základných cieľov jednotlivých vzdelávacích oblastí tohto programu vytvára predpoklady na ich plné rozvinutie v budúcnosti.

7.1 Profil absolventa špeciálnej triedy

V špeciálnej triede materskej školy pre deti s autizmom alebo ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami sa rozvíjajú tieto **kompetencie (spôsobilosti)**:

1. Psychomotorické kompetencie
2. Osobnostné (intrapersonálne) kompetencie
3. Sociálne (interpersonálne) kompetencie
4. Komunikatívne kompetencie
5. Kognitívne kompetencie
6. Učebné kompetencie
7. Informačné kompetencie

Vymedzenie kompetencií treba chápať relatívne, nakoľko v predškolskom období ide o dosahovanie základov kompetencií dieťaťa.

Kompetencie dieťaťa na konci predprimárneho vzdelávania, v závislosti od stupňa a charakteru svojho postihnutia:

1. Psychomotorické kompetencie

- používa v činnosti všetky zmysly,
- ovláda pohybový aparát a telesné funkcie,
- prejavuje túžbu a ochotu pohybovať sa,
- ovláda základné lokomočné pohyby,
- využíva globálnu motoriku prekonávaním umelých a prírodných prekážok.

2. Osobnostné (intrapersonálne) kompetencie

- uvedomuje si vlastnú identitu,
- vyjadruje svoje pocity,
- vyjadruje svoje potreby.

3. Sociálne (interpersonálne) kompetencie

- správa sa podľa naučených stereotypov,
- hrá sa vo dvojici,
- nadväzuje očný kontakt.

4. Komunikatívne kompetencie

- vyjadruje svoje potreby slovne alebo pomocou augmentatívnej a/alebo alternatívnej komunikácie (podporné a náhradné spôsoby komunikácie),
- chápe jednoduché požiadavky dospelých,
- reprodukuje oznamy, texty.

5. Kognitívne kompetencie

- rieši s pomocou učiteľky problémy v osobnej a spoločenskej rovine,
- rieši jednoduché problémové úlohy,
- poznáva účel predmetov,
- manipuluje s nimi podľa ich účelu,
- prejavuje svoje postoje,
- poznáva čo sa mu páči/nepáči, čo je správne/nesprávne, čo je dobré/zlé na veciach, osobách,
- objavuje a nachádza funkčnosť vecí.

6. Učebné kompetencie

- využíva naučené pojmy, znaky a symboly,
- pozoruje,
- kladie otázky,
- učí sa pod vedením učiteľky,
- uplatňuje organizovanú štruktúru miesta, času, postupu činnosti,
- prejavuje aktivitu v individuálnom učení,
- hodnotí vlastný výkon, teší sa z vlastných výsledkov,
- zvláda základy učenia sa pod vedením učiteľky,
- naučí sa pracovať s hračkami, knihou, učebnými pomôckami,
- sústreď sa primerane dlhý čas na hru a na zámernú riadenú výchovno-vzdelávaciu činnosť.

7. Informačné kompetencie

- využíva rôzne zdroje získavania informácií aj mimo materskej školy (od blízkych osôb, z detských kníh, časopisov a encyklopédií, prostredníctvom informačno-komunikačných

technológií, z rôznych médií).

Súbor kompetencií slúži pre učiteľky, aby vedeli, kam majú smerovať svoje pedagogické pôsobenie prostredníctvom cieľavedomej, zmysluplnej a rozvojovým možnostiam detí s autizmom alebo ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami primeranej výchovno-vzdelávacej činnosti.

8 SPÔSOB A PODMIENKY UKONČOVANIA VÝCHOVY A VZDELÁVANIA A VYDÁVANIE DOKLADU O ZÍSKANOM VZDELANÍ

Predprimárne vzdelávanie ukončuje dieťa spravidla v školskom roku, v ktorom do 31. augusta dosiahne šiesty rok veku a dosiahne školskú spôsobilosť.

Predškolské vzdelávanie môže dieťa ukončiť aj vtedy, ak nedovršilo šiesty rok veku, ak podľa vyjadrenia príslušného zariadenia výchovného poradenstva a prevencie a všeobecného lekára pre deti a dorast môže plniť povinnú školskú dochádzku (predčasné zaškolenie dieťaťa na žiadosť zákonných zástupcov).

Osvedčenie o absolvovaní predprimárneho vzdelávania sa vydáva na písomnú žiadosť zákonného zástupcu dieťaťa.

9 ORGANIZAČNÉ PODMIENKY PREDPRIMÁRNEHO VZDELÁVANIA

Časové usporiadanie denných aktivít v materskej škole zohľadňuje psychohygienické a materiálne nároky všetkých subjektov.

Realizácia obsahu vzdelávania sa prelieha cez viaceré denné aktivity, pričom niektoré z nich sú priamo koncentrované ako ciele vzdelávacie aktivity. Okrem cielených vzdelávacích aktivít sú súčasťou denného režimu časové úseky venované hram a činnostiam podľa výberu detí, zdravotným cvičeniam, pobytu vonku a činnostiam zabezpečujúcim životosprávu (osobná hygiena, stravovanie, odpočinok).

9.1 Organizačné usporiadanie denných činností v špeciálnej triede

Denný poriadok je súhrn noriem, podľa ktorých sa organizuje život detí v špeciálnej triede materskej školy. Je flexibilný, prispôsobený individuálnym potrebám každého dieťaťa.

Usporiadanie denných činností:

- zohľadňuje aktuálny stav dieťaťa,
- prihliada na špecifické potreby a možnosti dieťaťa,
- zabezpečuje vyvážené striedanie činností (optimálny biorytmus, bezstresové prostredie, individuálne osobitosti),
- vytvára časový priestor na hru a učenie dieťaťa,
- dodržiava stanovený čas na činnosti zabezpečujúce životosprávu (osobná hygiena, stravovanie, stolovanie).

V dennom poriadku sa striedajú:

- hry a hrové činnosti,
- špecifické pohybové a relaxačné cvičenia,
- zdravotné cvičenia,
- pobyt vonku,
- odpočinok,

— činnosti zabezpečujúce životosprávu.

Všetky organizačné formy denného poriadku sú po pedagogicko-psychologickej stránke rovnocenné.

10 MATERIÁLNO-TECHNICKÉ A PRIESTOROVÉ PODMIENKY

Materská škola je súčasťou Základnej školy s materskou školou, Bernolákova 1, v Šali v okrajovej časti v tichom prostredí. Triedy základnej školy boli zrekonštruované a upravené tak, aby vyhovovali prevádzke materskej školy. Výchovno-vzdelávacia činnosť sa realizuje v troch triedach, z toho v jednej špeciálnej pre deti s autizmom alebo ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami. Školský dvor je oplotený s vymedzeným priestorom slúžiacim pre aktivity detí materskej školy počas pobytu vonku.

Súčasťou materiálneho zabezpečenia materskej školy sú okrem bežného interiérového vybavenia hračky, detská a odborná literatúra, učebné pomôcky, špeciálne učebné pomôcky, kompenzačné pomôcky, telovýchovné náradie a náčinie, hudobné nástroje, didaktická a audiovizuálna technika, digitálne technológie, dostatočné množstvo spotrebného materiálu. Vo všetkých triedach je vymedzený voľný priestor pre spoločné pohybové aktivity a pohybové hry, ako aj priestor pre hry a pracovné aktivity (hrové a pracovné kútiky/centrá).

Hrové a pracovné kútiky/centrá sú vybavené účelovo a slúžia na spontánne hry detí a učiteľkou plánovanú a riadenú výchovno-vzdelávaciu činnosť.

Pre deti so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami sú zabezpečené všetky materiálno-technické podmienky nevyhnutné pre ich výchovno-vzdelávaciu činnosť:

- trieda vybavená viacúčelovým výškovo nastaviteľným nábytkom, s priestorom pre relaxáciu a nenáročnú pohybovú aktivitu,
- učebňa pre jednotlivé vzdelávacie oblasti vybavená špeciálnym nábytkom, prístrojmi, nástrojmi, pomôckami, technikou, materiálmi,
- štrukturovaný priestor na individuálne vzdelávanie,
- priestor pre telovýchovné aktivity s bezpečným povrchom, náradím a náčiním,
- priestor pre prípravné práce učiteľky, priestor pre uloženie pomôcok,
- priestor pre stravovanie rešpektujúci hygienické normy,
- priestor pre odkladanie odevov a obuvi,
- priestor pre hygienu, vrátane WC.

Strava je zabezpečená zariadením školského stravovania príslušnej základnej školy.

11 VNÚTORNÝ SYSTÉM KONTROLY A HODNOTENIA DETÍ A VNÚTORNÝ SYSTÉM KONTROLY A HODNOTENIA ZAMESTNANCOV

11.1 Vnútný systém kontroly a hodnotenia detí

sa uskutočňuje:

- pedagogickou diagnostikou zameranou na dosiahnutú úroveň vedomostí, zručností a návykov, ako aj na rozvíjanie a úroveň rozvoja sociálno-emocionálnej osobnosti dieťaťa
- metódami pedagogickej diagnostiky (pozorovanie, rozhovor, anamnéza, analýza výsledkov činností a analýza úloh, portfólio, testy, metóda overovania vedomostí a zručností),

- individuálnym prístupom učiteľky k dieťaťu,
- hospitačnou činnosťou.

11.2 Vnútorňý systém kontroly a hodnotenia zamestnancov

sa uskutočňuje:

- hospitačnou činnosťou,
- kontrolnou činnosťou,
- dotazníkom,
- rozhovorom, diskusiou.

Problematika vnútorného systému kontroly a hodnotenia je rozpracovaná v ročnom pláne vnútornej kontroly základnej školy s materskou školou.

12 OSOBITOSTI A PODMIENKY VÝCHOVY A VZDELÁVANIA DETÍ SO ŠPECIÁLNYMI VÝCHOVNO-VZDELÁVACÍMI POTREBAMI

Do skupiny pervazívnych vývinových porúch sú zahrnuté tieto diagnostické kategórie: detský autizmus (F84.0), atypický autizmus (F84.1), Rettov syndróm (F84.2), iná dezintegratívna porucha v detstve (F84.3), hyperaktívna porucha spojená s mentálnou retardáciou a stereotypnými pohybmi (F84.4), Aspergerov syndróm (F84.5), iné pervazívne vývinové poruchy (F84.6), nešpecifikovaná pervazívna vývinová porucha (F84.9). MKCH – 10 (1992).

Trieda pre deti s autizmom alebo ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami v materskej škole sa zriaďuje najmenej pre štyri deti, čo je zároveň aj najvyšším počtom detí v tejto triede (§ 5 ods. 1 písm. f) vyhlášky MŠ SR č. 322/2008 Z. z. o špeciálnych školách). Riaditeľka môže povoliť prekročenie najvyššieho počtu detí v triede najviac o dvoch.

Výchova a vzdelávanie detí s autizmom alebo ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami sa podľa § 94 ods. 2 písm. f) školského zákona uskutočňuje podľa vzdelávacieho programu pre deti s autizmom alebo ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami. Vymedzuje špecifické potreby a požiadavky na komplexnú odbornú starostlivosť o tieto deti.

Špeciálnou výchovno-vzdelávacou potrebou je podľa tohto zákona požiadavka na úpravu podmienok, obsahu, foriem, metód a prístupov vo výchove a vzdelávaní pre dieťa s autizmom alebo ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami, uplatnenie ktorých je nevyhnutné na rozvoj schopností alebo osobnosti dieťaťa a dosiahnutie primeraného stupňa vzdelania a primeraného začlenenia do spoločnosti.

Materská škola vytvára pre deti s autizmom alebo ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami podmienky prostredníctvom individuálneho vzdelávacieho programu.

Individuálny vzdelávací program vypracúva materská škola v spolupráci so školským zariadením výchovného poradenstva a prevencie.

13 VZDELÁVACIE OBLASTI

Obsah vzdelávania v materskej škole je obsahom všeobecného vzdelávania a je štruktúrovaný v obsahovo jasne definovaných a ohraničených oblastiach všeobecného vzdelávania:

- **Jazyk a komunikácia**
- **Matematika a práca s informáciami**

- **Človek a príroda**
- **Človek a spoločnosť**
- **Človek a svet práce**
- **Umenie a kultúra**
- **Zdravie a pohyb**

Vzdelávacie oblasti sú vzájomne prestupné a ciele jednej z nich možno dosahovať aj pri realizácii tém z iných vzdelávacích oblastí. Výchovno-vzdelávaciu činnosť učiteľky plánujú do týždenných tém jednotlivých obsahových celkov, ktoré sú rovnaké vo všetkých triedach.

Výkonové štandardy, obsahové štandardy a evaluačné otázky jednotlivých vzdelávacích oblastí sú plne kompatibilné so Štátnym vzdelávacím programom pre predprimárne vzdelávanie v materských školách platným od 1.septembra 2016 a so Vzdelávacím programom pre deti s autizmom alebo ďalšími pervazívnymi pre predprimárne vzdelávanie platným od 1.septembra 2017.

13.1 Charakteristika jednotlivých vzdelávacích oblastí

Vzdelávacia oblasť: Jazyk a komunikácia

Hlavným cieľom je rozvinutie komunikačnej kompetencie dieťaťa vo všetkých jazykových rovinách s využitím špecifického rozvojového potenciálu písanej reči.

Ide predovšetkým o nadobúdanie bohatých skúseností s písanou rečou, ktoré sú dôležitým predpokladom úspešného rozvoja gramotnosti žiakov, tak v primárnom, ako aj v celom ďalšom vzdelávaní. V praktických vzdelávacích činnostiach sa kladie dôraz na využívanie širokého spektra textov žánrovo rôznorodej detskej literatúry, ktorá má dve významné funkcie:

- Je zdrojom bohatej jazykovej skúsenosti – slúži ako jazykový vzor, zdroj bohatej jazykovej variety, spisovnej, kultivovanej a vysoko rozvinutej podoby materinského jazyka. Prispieva tak k rozvoju hovorenej podoby jazyka a komunikácie, stimulácii vývinu reči na úrovni všetkých jej zložiek – slovné zásoby, súvislého, gramaticky správneho, spisovného a sociálne primeraného vyjadrovania sa.
- Súčasne je bohatým zdrojom poznatkov, vedomostí a skúseností s písanou podobou jazyka, prispieva k rozvoju všetkých významných predpokladov („prekurzorov“) vývinu gramotnosti (rozvíja porozumenie čítaného textu, chápanie významu a funkcií písanej reči, uvedomovanie si vzťahu medzi hovorenou a písanou podobou jazyka), tak na úrovni jej obsahových ako aj formálnych aspektov. V neposlednom rade je dôležitým zdrojom pozitívnych zážitkov a skúseností, podporujúcich motiváciu, záujem a vzťah k písanej kultúre a vzdelávaniu.

Štruktúra výkonového a obsahového štandardu sa člení na dve časti.

1. Hovorená reč, ktorú tvoria tri podoblasti:

- gramatická správnosť a spisovnosť,
- artikulácia – výslovnosť,
- komunikačné konvencie.

2. Písaná reč:

Porozumenie obsahu, významu a funkcií písanej reči:

- funkcia písanej reči,
- explicitný význam textu – slovná zásoba,
- implicitný význam textu,
- znalosť žánrov a jazykových prostriedkov písanej reči.

Chápanie formálnych charakteristík písanej reči:

- koncept tlače a znalosť knižných konvencií,
- fonologické procesy a fonologické uvedomovanie,
- grafomotorické predpoklady písania.

Jednotlivé zložky jazyka je potrebné chápať, rozvíjať, posudzovať a hodnotiť vo vzájomných súvislostiach, prepojení, v kontexte jazyka, jeho zmysluplného používania v procese sociálnej komunikácie. Písané texty budú súčasťou vzdelávacích aktivít v rámci všetkých ostatných vzdelávacích oblastí. Cieľavedomé využívanie textov v kontexte širokého spektra vzdelávacích obsahov je dôležitým predpokladom rozvíjania kultúrnej gramotnosti, chápania vzdelávacej funkcie písanej reči, utvárania čitateľských návykov a predstáv o podstate a povahe vzdelávania.

Vzdelávacia oblasť: Matematika a práca s informáciami

Hlavným cieľom je, aby dieťa postupne viac a samostatnejšie tvorilo, objavovalo, diskutovalo, argumentovalo. Táto oblasť zahŕňa propedeutiku a jednoduché základy matematických a informatických poznatkov, zručností, a činností s matematickými objektmi, prostredníctvom ktorých sa ďalej rozvíja matematické myslenie a matematické činnosti vo vzdelávaní na vyšších vzdelávacích stupňoch, najmä matematické vzdelávanie na prvom stupni základnej školy. Táto oblasť pritom začne rozvíjať presné myslenie dieťaťa a formovanie jeho argumentácie v rôznych prostrediach, ako aj rozvoj algoritmického myslenia.

Pri zabezpečovaní cieľov v tejto oblasti učiteľka zabezpečuje a iniciuje, aby sa deti aj pri bežných situáciách a činnostiach stretávali s matematikou a jej používaním, a snaží sa, aby deti získavali nové vedomosti z tejto oblasti pomocou riešenia úloh podľa možností z bežného života. Vede deti k vyvodzovaniu významov nových slov a symbolov v tejto oblasti, v následných vzdelávacích aktivitách a komunikačných situáciách ich opakovane používa, vytvára príležitosti na ich zmysluplné používanie deťmi. Dáva dieťaťu dostatočne veľa príležitostí stretávať sa s úlohami, ktoré nemajú riešenie, alebo majú viac riešení. Učiteľka uplatňuje pri riešení úloh riadené rozhovory a diskusie, ktorých súčasťou je aj kladenie otázok a pokynov, vyzýva deti, aby sa navzájom počúvali, kladli otázky a odpovedali. Umožní deťom dostatok príležitostí sledovať a spoznávať argumentáciu, mali možnosť sa o ňu pokúšať.

Štruktúra výkonového a obsahového štandardu je koncipovaná do štyroch podoblastí:

- čísla, premenná a početové výkony s číslami - zisťovanie počtu predmetov v skupine a riešenie jednoduchých úloh súvisiacich s počtom,
- geometria a meranie - orientácia v priestore a rovine, zoznamovanie sa s najjednoduchšími geometrickými útvarmi a ich porovnávaním,
- logika, dôvodenie, dôkazy, kombinatorika a pravdepodobnosť - riešenie jednoduchých úloh na rozmýšľanie,
- práca s informáciami – využívanie digitálnych hračiek a hier.

Vzdelávacia oblasť: Človek a príroda

Hlavným cieľom je počiatočný rozvoj prírodovednej gramotnosti.

Štruktúra výkonového a obsahového štandardu je koncipovaná do šiestich podoblastí:

- rôznorodosť prírody,
- rastliny,
- živočíchy,
- človek,

- neživá príroda,
- prírodné javy.

Úlohou učiteľky je viesť deti k vyjadrovaniu aktuálnych predstáv o predmetoch, javoch a situáciách určených vzdelávacím štandardom tak, aby malo každé dieťa možnosť vyjadriť svoju predstavu a prostredníctvom premyslených podnetov učiteľky ju meniť a zdokonaľovať. Učiteľka volí také podnety, aby deti v čo najväčšej miere získavali skúsenosť s reálnymi predmetmi, javmi a situáciami. Priebeh vzdelávacích činností by mal byť postavený na podnetných, stimulujúcich situáciách, ktoré vzbudzujú u detí zvedavosť poznávať prírodné reálie. V samotnej prírodovednej vzdelávacej činnosti je učiteľka pre deti vzorom zvedavej a bádajúcej osoby, ktorá neustále kladie otázky a hľadá odpovede pozorovaním a manipulovaním.

Súčasťou rozvoja prírodovednej gramotnosti v predškolskom veku je rozvoj špecifických spôsobilostí, ktoré vedú dieťa do nových poznávacích situácií a pomáhajú mu systematizovať doterajšiu skúsenosť a vytvárať zmysluplné poznanie o fungovaní sveta. Medzi prírodovedné spôsobilosti, ktoré je možné v predškolskom veku rozvíjať patrí pozorovanie (cieľavedomé získavanie nových informácií z prostredia), kategorizovanie (porovnávanie a triedenie na základe cieleného pozorovania), vedecká komunikácia (vyjadrená argumentáciou, vlastnou skúsenosťou). Taktiež je potrebné venovať sa tvorbe detských otázok a spôsobu, akým sa snažia na ne hľadať odpoveď.

Významné postavenie má v tomto smere rozvoj spôsobilosti tvoriť predpoklady. Predpoklady prirodzene vedú deti ku skúmaniu predmetov, javov a situácií pokusom a omylom alebo jednoduchým pozorovaním. Učiteľkinou úlohou je podporovať dieťa v jeho bádateľskej snahe, usmerňovať ho tak, aby dospelo k zmysluplnému poznaniu a poskytovať mu informácie, ktoré mu pomôžu korektne uchopiť základné prírodovedné pojmy.

Vzdelávacia oblasť: Človek a spoločnosť

Cieľom je viesť dieťa k základnej orientácii v blízkom spoločenskom prostredí – v jeho časopriestore. Dieťa je vedené k chápaniu základných časových vzťahov, k spoznávaní najbližšieho okolia a to na základe významných geografických a historických pozorovateľných prvkov. Učiteľka vedie vzdelávacie činnosti tak, aby boli deti vnímavé voči tomu, čo sa v aktuálnom čase a priestore deje, pričom o vnímaných skutočnostiach (prítomných reáliách) učiteľka s deťmi diskutuje v časových (spomienky, zážitky, história, ale aj plány do budúcnosti) a priestorových vzťahoch (blízke a vzdialené reálie, cestovanie, orientácia v prírodnom a spoločenskom prostredí). Za základný prostriedok výučby je možné považovať diskusiu.

Štruktúra výkonového a obsahového štandardu je koncipovaná do šiestich podoblastí:

- režim dňa,
- orientácia v čase,
- orientácia v okolí,
- geografia okolia,
- história okolia,
- národné povedomie.

Súčasťou vzdelávacej oblasti je aj časť venujúca sa prosociálnej výchove. Hlavným cieľom je personalizácia a socializácia osobnosti dieťaťa.

Člení sa na štyri podoblasti:

- ľudia v blízkom a širšom okolí – uvedomenie si a poznávanie svojej identity na základe rodinných väzieb, získavanie základných sociálnych zručností, dôležitých pre sociálnu komunikáciu medzi rovesníkmi v prostredí materskej školy a pre spoločenské fungovanie

- medzi ľuďmi v širšom sociálnom prostredí,
- základy etikety - utváranie a rozvíjanie kultivovaného správania dieťaťa, osvojenie si, uplatňovanie a dodržiavanie základných pravidiel slušnosti,
- vlastností a emócie - vnímanie a rozoznávajúce pozitívnych a negatívnych emócií a vlastností u seba samého a u druhých osôb (detí i dospelých), nadobúdanie schopnosti sebareflexie, identifikovanie svojich negatívnych prejavov správania sa,
- prosociálne správanie - utváranie prosociálneho cítenia a rozvíjanie prosociálneho správania (napr. pomoc, obdarovanie sa, delenie sa).

Všetky štyri podoblasti smerujú k vytvoreniu si adekvátneho sebaobrazu a k získaniu zdravej sebadôvery dieťaťa, a preto ich možno integrovať do rôznych pedagogických situácií ako aj rôznych okamihov počas dňa.

Vzdelávacia oblasť: Človek a svet práce

Zameriava sa na rozvoj všeobecných užívateľských zručností potrebných v bežnom živote, pričom predprimárne vzdelávanie rozvíja tie, ktoré sú v rámci vývinového hľadiska pre dieťa dôležité, napríklad vytvára grafomotorické predispozície, dieťa lepšie zvláda sebaobslužné činnosti, zvláda v domácnosti bežné úkony. Úlohou učiteľky je vytvárať dostatočný priestor s dostatočným materiálnym zabezpečením tak, aby každé dieťa malo rovnakú možnosť prakticky si rozvíjať zručnosti, ktoré sú špecifikované vzdelávacím štandardom.

Významnú súčasť vzdelávacieho obsahu tvorí rozvoj elementárneho technického premýšľania, v ktorom dieťa využíva nesystematickú prírodovednú skúsenosť, čím sa skúsenosť systematizuje a vedomosti sa pragmatizujú.

Štruktúra výkonového a obsahového štandardu je koncipovaná do piatich podoblastí:

- materiály a ich vlastnosti,
- konštruovanie,
- užívateľské zručnosti,
- technológie výroby,
- remeslá a profesie.

Vzdelávacia oblasť: Umenie a kultúra – hudobná výchova

Cieľom je rozvíjať elementárne hudobné schopnosti, zručnosti a návyky detí predškolského veku, ktoré sa stanú základom pre ich ďalšie plnohodnotné zmocňovanie sa hudby. Ide o komplex aktivít, ktoré nepôsobia izolovane, navzájom sa prelínajú, podmieňujú, dopĺňajú, podporujú a zmysluplne integrujú.

Hudobné činnosti tvoria 6 podoblastí:

- rytmické činnosti - rytmizácia riekaniak, slov a slovných spojení, rytmické dialogické hry, vytváranie rytmických sprievodov k piesňam či riekankám,
- vokálne činnosti - spievanie vhodných (ľudové, umelé, populárne piesne pre deti) a primeraných piesní, práca s detským hlasom prostredníctvom hlasových a dychových cvičení a hier s hlasom a dychom,
- inštrumentálne činnosti - využívanie hudobných nástrojov, tvorivé dotváranie spievanej piesne a hudobnej skladby,
- perцепčné činnosti - vnímanie hudby s cieľom vychovávať vnímavého a aktívneho poslucháča hudby, ktorý si získa vzťah k hudbe na celý život, následné verbalizovanie, vyjadrenie pohybom a výtvarne,

- hudobno-pohybové činnosti - získavanie návyku správneho držania tela a osvojenie si tanečných prvkov,
- hudobno-dramatické činnosti - vyjadrenie hudby prostriedkami hudobnej dramatiky (hudobno-dramatickej improvizácie a interpretácie).

Dieťa je potrebné vnímať ako jedinca s väčšou či menšou mierou hudobného nadania, ktoré má právo byť rozvíjané po hudobnej i emocionálnej stránke. Hudba je vnímaná vo všetkých jej podobách ako jedinečný spôsob vyjadrenia detskej kreativity, ako prirodzená súčasť psychofyziológického správania sa detí, ako ich životný prejav.

Vzdelávacia oblasť: Umenie a kultúra – výtvarná výchova

Výtvarná výchova v predprimárnom vzdelávaní vychádza z prirodzených psychických dispozií dieťaťa. Jeho tendencie vyjadrovať sa kresbne a v materiáloch súvisia s potrebou zanechať viditeľnú a hmatateľnú stopu a vyjadriť prostredníctvom predmetného artefaktu svoju predstavu alebo fantáziu. V rámci výtvarných činností sa dáva priestor dôležitým funkciám rozvíjajúcej sa psychiky dieťaťa: hľadaniu a vytváraniu si foriem na vyjadrenie svojho vnútorného sveta (stvárnienia svojich myšlienkových modelov) a rozvíjaniu schopností a zručností (technického zvládnutia nástrojov a materiálov).

V nadväznosti na detsky spontánne výtvarné vyjadrovanie sa metodicky vytvárajú predpoklady budúcej vizuálnej gramotnosti – teda schopnosti rozumieť vizuálnym vyjadrovacím prostriedkom a znakom a schopnosti vyjadrovať sa týmito prostriedkami. Výtvarné činnosti dieťaťa sú hrou. Pôsobenie učiteľky je v prvom rade rola spoluhráča, ktorý má na zreteli záujem dieťaťa a pomáha mu otvárať jeho možnosti. Individuálne, aj kultúrne.

Pozná riziká schematizácie prejavu, ku ktorej deti inklinujú – na druhej strane ale chápe potrebu istej miery komunikačnej konvencionality. Pripravuje deťom prostredie na objavovanie iných, nových ciest (tém, motívov, techník, materiálov, nástrojov) sleduje ich voľby a vedie s nimi dialóg.

Výtvarné činnosti tvoria 6 podoblastí:

- narábanie s tvarom na ploche,
- narábanie s tvarom v priestore,
- narábanie s farbou,
- spontánny výtvarný prejav,
- synestézia (medzizmyslové vnímanie),
- vnímanie umeleckých diel.

Výtvarné činnosti možno veľmi dobre prepájať s ďalšími oblasťami poznávania sveta, s ďalšími činnosťami. Ich ciele i procesy sa prekrývajú nielen kvôli činnostnému charakteru učenia sa dieťaťa, ale aj v oblasti poznávania (napr. matematiky, prírody i jazyka); sú dobrým prostriedkom integrovaného výchovno-vzdelávacieho procesu.

Vzdelávacia oblasť: Zdravie a pohyb

Je zameraná na pohyb ako prostriedok upevňovania zdravia a podpory správneho psychosomatického a psychomotorického vývinu detí predškolského veku. Cieľom je získať poznatky, vedomosti a skúsenosti súvisiace so zdravím a súčasne si prostredníctvom vhodných telesných cvičení osvojovať nové pohybové zručnosti a zdokonaľovať pohybové schopnosti. Dieťa by malo byť motivované k pohybovej aktivite a využívať ju v každodennom živote bez pocitu únavy alebo vyčerpania. Dôležitou súčasťou tejto oblasti sú i základné hygienické návyky a jednoduché sebaobslužné činnosti.

Vzdelávacia oblasť je vo väzbe na uvedený obsah štruktúrovaná do podoblastí:

- zdravie a zdravý životný štýl - pochopenie významu zdravia pre človeka, podpora zdravia, význam pohybu pre zdravie, zdravý životný štýl, zdravotné cvičenia,
- hygiena a sebaobslužné činnosti - dodržiavanie hygienických zásad, osvojovanie si základných hygienických návykov, kultúra stolovania, základné sebaobslužné činnosti,
- pohyb a telesná zdatnosť - telesné cvičenia, osvojovanie si nových pohybových zručností pre ďalší motorický vývin,
- sezónne aktivity a kurzy - kurzy a sezónne pohybové aktivity v súlade s podmienkami materskej školy.

13.2 Vzdelávacie štandardy

Každá vzdelávacia oblasť figuruje v troch vedľa seba stojacich rovinách:

1. Výkonové štandardy - sú vyjadrené v pozorovateľných a hodnotiteľných výkonoch len pre obdobie posledného ročníka materskej školy a majú podobu explicitných parametrov školskej spôsobilosti, smerujú k minimálnemu či štandardnému výkonu, musia byť dosiahnuteľné u väčšiny intaktnej detskej populácie v rámci štandardných výchovno-vzdelávacích podmienok materskej školy a ich splnenie musí byť v rámci týchto podmienok jasne identifikovateľné a hodnotiteľné učiteľkou.

2. Obsahové štandardy - sú ukotvené v konceptuálnych východiskách jednotlivých vzdelávacích oblastí a štandardných podmienok vzdelávania. Obsah vzdelávania nie je spracovaný výlučne ako výpočet tematických a pojmových jednotiek. Je prezentovaný na báze konceptuálneho prístupu k jeho štruktúracii, v každej vzdelávacej oblasti sa teda vychádza z určitých odborných a vedeckých východísk. Tieto východiská stanovujú špecifické princípy a zásady štruktúracie obsahu. Znamená to, že pri obsahu vzdelávania musí byť priestor na uvedenie zásadných a základných princípov práce s ním. Zároveň nemožno efektívne zabezpečiť funkčný vzťah medzi prvkami obsahu vzdelávania a výkonmi dieťaťa, ak nie sú zohľadnené základné a minimálne podmienky práce so vzdelávacím obsahom.

3. Evaluačné otázky - sú určené pre učiteľky s cieľom prispievať k riadenému a funkčnému procesu vyhodnocovania detského učenia a pokroku. Práca s tými otázkami má posilniť schopnosť učiteľky presne stanoviť východiskovú situáciu vo vzdelávaní a plastickejšie zachytávať pokrok detí vo vzdelávaní a zachytiť tento pokrok v súvislosti s kultúrnym a sociálnym kontextom života konkrétnych detí či detských skupín (tried). Práca s evaluačnými otázkami predstavuje súčasne konkrétny nástroj na zabezpečenie inklúzie vo vzdelávaní, pretože umožňuje naplánovať dosahovanie štandardov predprimárneho vzdelávania s ohľadom na diferencie detí a detských skupín.

Konkrétne evaluačné otázky obsiahnuté v Štátnom vzdelávacom programe (učiteľky si vytvárajú a kladú mnohé ďalšie) a ich používanie jednak uzatvára základný cyklus organizácie výchovno-vzdelávacieho procesu (sprostredkovanie obsahu – výkony dieťaťa – vyhodnocovanie procesu učenia – ďalšia práca s dieťaťom). Evaluačné otázky slúžia internému, vnútrotriednemu vyhodnocovaniu (t.j. evaluácii vykonávanej učiteľkou vo svojej vlastnej triede) s cieľom optimálnej podpory dieťaťa a rozvoja jeho štandardných a špecifických spôsobilostí. Nejde o nástroj, ktorý by mal slúžiť externe evaluácii výchovno-vzdelávacieho procesu realizovanej napr. školskou inšpekciou. Prostriedkom externého hodnotenia výchovno-vzdelávacieho procesu majú byť výlučne výkonové štandardy. Na využívanie evaluačných otázok sa nepoužíva žiadna oficiálna pedagogická dokumentácia. Evaluačné otázky slúžia na zefektívnenie plánovania

výchovno-vzdelávacej činnosti. Zároveň majú tieto otázky podnietiť najmä rozvoj diagnostických a evaluačných nástrojov a ich uplatnenie v pedagogickej práci v materskej škole.

14 VZDELÁVACIE OBLASTI PRE DETI S AUTIZMOM ALEBO ĎALŠÍMI PERVAZÍVNÝMI VÝVINOVÝMI PORUCHAMI

Jednotlivé vzdelávacie programy pre deti so zdravotným znevýhodnením (2017) obsahujú rovnaké vzdelávacie oblasti ako Štátny vzdelávací program pre predprimárne vzdelávanie v materských školách (2016):

- Jazyk a komunikácia
- Matematika a práca s informáciami
- Človek a príroda
- Človek a spoločnosť
- Človek a svet práce
- Umenie a kultúra
- Zdravie a pohyb

Ciele a obsah vzdelávania v jednotlivých vzdelávacích oblastiach sú prispôsobené individuálnym osobitostiam dieťaťa v takom rozsahu, aby zodpovedali profilu absolventa predprimárneho vzdelávania s prihliadnutím na druh a stupeň zdravotného znevýhodnenia dieťaťa (**vid'. Vzdelávací program pre deti s autizmom alebo ďalšími pervazívnymi poruchami pre predprimárne vzdelávanie, 2017, s. 176-179).**

14.1 Špecifické ciele pre deti s autizmom alebo ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami

Plnenie vzdelávacích štandardov obsahového štandardu a výkonového štandardu je ovplyvnené stupňom a charakterom zdravotného znevýhodnenia a z toho vyplývajúcich individuálnych schopností a možností dieťaťa.

Deti s autizmom alebo ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami v predprimárnom vzdelávaní nepostupujú podľa vzdelávacích štandardov.

Obsah vzdelávania možno chápať ako záväzok pre učiteľku. Obsahuje základný rozsah učiva, ktoré má dieťa s autizmom alebo ďalšou pervazívnou vývinovou poruchou zvládnuť, primerane svojim možnostiam, prostredníctvom špeciálnych metód a prostriedkov.

Slúži na rozvíjanie elementárnych zručností a schopností detí s autizmom alebo ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami predškolského veku.

Špecifické ciele sú koncipované ako predpokladané cieľové požiadavky, ktoré by malo dieťa s autizmom alebo ďalšou pervazívnou vývinovou poruchou dosiahnuť na konci predškolského veku. (**vid'. Vzdelávací program pre deti s autizmom alebo ďalšími pervazívnymi poruchami pre predprimárne vzdelávanie, 2017, s. 179-191).**

Špecifické ciele vzdelávania pre deti s autizmom alebo ďalšími pervazívnymi poruchami:

- vytvoriť podmienky pre docielenie čo najlepšej sociálnej adaptácie v dospelosti,
- kompenzovať poškodené schopnosti,
- **habilitačne rozvíjať zaostávajúce, priemerné, resp. vynikajúce schopnosti,**
- znížiť výskyt problémov v rámci správania,
- vytvoriť základy adaptívneho správania,

- rozvíjať sociálne zručnosti a komunikačné schopnosti,
- korigovať neadekvátne správanie dieťaťa,
- predchádzať stereotypnému správaniu,
- vytvoriť špecifické, protetické, augmentatívne prostredie, nástroje, metódy správneho návykového systému a jeho používania.

15 VÝCHODISKÁ PLÁNOVANIA EDUKÁCIE V MATERSKEJ ŠKOLE

Východiskovými dokumentmi pre plánovanie výchovno-vzdelávacích činností v materskej škole sú **Štátny vzdelávací program pre predprimárne vzdelávanie v materských školách (2016) a Vzdelávacie programy pre deti so zdravotným znevýhodnením pre predprimárne vzdelávanie (2017), vrátane Vzdelávacieho programu pre deti s autizmom alebo ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami pre predprimárne vzdelávanie (2017).**

Materská škola vypracúva **ročný tematický plán** spracovaný v podobe desiatich obsahových celkov na obdobie školského vyučovania - na 10 mesiacov školského roka (viď tab. 1, Ročný tematický plán materskej školy).

V čase letných prázdnin sa výchovno-vzdelávacia činnosť plánuje a realizuje v hrách a hrových činnostiach. Obsahové celky sú zostavené tak, aby sa vedomosti, schopnosti, zručnosti a postoje detí rozvíjali od jednoduchého k zložitejšiemu. Vytvorené sú v záujme detí, rešpektujúc ich potreby, rozvojové možnosti a schopnosti. Pri ich tvorbe sa prihliadalo na rozvíjanie základných kľúčových kompetencií.

Súčasťou každého obsahového celku je:

- názov obsahového celku,
- charakteristika obsahového celku,
- viacero tém,
- stratégie výchovno-vzdelávacej činnosti,
- učebné zdroje pre deti a pre učiteľky,
- metódy a prostriedky hodnotenia plnenia/splnenia/dosiahnutia vytýčených výchovných štandardov (špecifických cieľov) konkrétnych obsahových celkov.

Výchovno - vzdelávací proces si učiteľky v jednotlivých triedach plánujú týždenne tak, aby v nich obsiahli obsahové a výkonové štandardy zo všetkých vzdelávacích oblastí vzdelávacích programov primárnej úrovne. Kvôli jasnejšej formulácii cieľov pre jednotlivé vekové kategórie v kognitívnej oblasti využívajú Bloomovu klasifikáciu cieľov.

Aktuálne ciele jednotlivých vzdelávacích oblastí sú rozpracované **v dvojtyždennom edukačnom pláne** (viď. tab. 2, Týždenný edukačný plán).

Učiteľka si týždenne volí výkonové štandardy, resp. špecifické ciele z jednotlivých oblastí Štátneho vzdelávacieho programu, resp. Vzdelávacieho programu pre deti s autizmom alebo inými pervazívnymi vývinovými poruchami. V priebehu každých dvoch týždňov sa v plánoch vystrieda všetkých osem oblastí týchto štátnych vzdelávacích programov pre predprimárne vzdelávanie.

Tab. 1, Ročný tematický plán materskej školy

ROČNÝ TEMATICKÝ PLÁN

MESIAC	PODTÉMY	TÉMY				
SEPTEMBER	VITAJ V MATERSKEJ ŠKOLE	Ahoj, vitaj	Moji kamaráti	V materskej škole	Z domu do materskej školy	
OKTÓBER	JESEŇ	Farby	Stromy a kríky	Plody jesene	Živá a neživá príroda	
NOVEMBER	MOJE TELO	Počasie	Oblečenie	Moje telo	Zdravie	Potraviny
DECEMBER	VIANOČNÉ SVIATKY	Mikuláš	Príprava na Vianoce	Vianoce v materskej škole		
JANUÁR	ZIMA		Zimné športy	Lesné zvieratá	Vtáky	
FEBRUÁR	TRIEDIME MATERIÁLY	Vesmír	Prírodné a umelé materiály	Hračky	Fašiangy	
MAREC	KNIHA	Knihy	Rozprávky	Voda	Divadlo	Jarné kvety
APRÍL	JAR	Veľkonočné Sviatky	Na farme	Deň Zeme	Bezpečnosť na ceste	
MÁJ	RODINA	Moja rodina	Profesie	Moja vlasť	Ročné obdobie	Týždeň detskej radosti
JÚN	LETO	Hmyz	Vodné živočíchy	Exotické zvieratá	Hurá prázdniny	

Tab. 2, Dvojtyždenný edukačný plán

Dvojtyždenný edukačný plán - 1. časť

Trieda: Vypracovala:				
Téma týždňa:				
Ranné cvičenie:				
Deň	Vzdelávacia oblasť	Výkonový štandard / vzdelávací cieľ	Hlavná vzdelávacia aktivita	Didaktický materiál
PO	Jazyk a komunikácia			
UT	Matematika a práca s informáciami			
ST	Človek a príroda			
ŠT	Hudobná výchova			
PI	Zdravie a pohyb			
	Výtvarná výchova			
	Človek a svet práce			

Dvojtyždenný edukačný plán - 2. časť

Trieda: Vypracovala:				
Téma týždňa:				
Ranné cvičenie:				
Deň	Vzdelávacia oblasť	Výkonový štandard / vzdelávací cieľ	Hlavná vzdelávacia aktivita	Didaktický materiál
PO	Jazyk a komunikácia			
UT	Matematika a práca s informáciami			
ST	Človek a príroda			
ŠT	Človek a spoločnosť			
PI	Zdravie a pohyb			
	Výtvarná výchova			
	Človek a svet práce			

Každý týždeň je charakteristický témou z tematického plánu materskej školy a každý deň je **hlavná vzdelávacia aktivita** volená podľa obsahovej oblasti prislúchajúcej danému dňu. Pri

skupinových činnostiach detí, dbá učiteľka na to, aby každé dieťa absolvovalo aktivitu z každej vzdelávacej oblasti charakteristickej pre daný týždeň.

Ranné hrové činnosti a popoludňajšie činnosti spoluvytvárajú učiteľky s deťmi priamo v danom čase a situácii podľa naladenia a záujmu dieťaťa alebo skupiny detí. Učiteľky poskytujú deťom priestor, čas, hrací materiál pre hry, pomáhajú im rozvíjať námety hier, vstupujú do hier ako ich partneri a spoluhráči. Počas ranných hier a popoludňajších činností sa preferujú spontánne vznikajúce hry a hrové činnosti a do týždenných plánov sa preto neplánujú, v triednej knihe však musia byť zaznamenané či už ako ranné hrové činnosti (skr. RHC) alebo popoludňajšie hrové činnosti (skr. PHČ).

Výtvarné činnosti a činnosti sledujúce výkonové štandardy z oblasti Človek a svet práce deti absolvujú počas ranných hrových činností celého týždňa v skupinách, preto v pondelok učiteľka naplánuje aj hlavnú vzdelávaciu aktivitu z výtvarnej výchovy a z oblasti Človek a svet práce.

Ciele z edukačnej oblasti Zdravie a pohyb sa plnia počas celého týždňa či už počas pobytu vonku alebo ranných cvičení.

Pre ľahšiu orientáciu v jednotlivých štandardoch používame dokument totožný so záväznými vzdelávacími programami primárnej úrovne, v ktorom sú žltou farbou vyznačené štandardy, ktoré sa dosahujú každodenne a nie je nutné (ako ani zakázané) plánovať k nim vzdelávacie aktivity.

15.1 Ročný tematický plán materskej školy s popisom obsahových celkov, stratégiami výchovno-vzdelávacej činnosti, učebnými zdrojmi pre deti a pre učiteľky a metódami a prostriedkami hodnotenia

SEPTEMBER

OBSAHOVÝ CELOK: VITAJ V MATERSKEJ ŠKOLE

TÉMY: VITAJ MEDZI NAMI
MOJA MATERSKÁ ŠKOLA
MOJI KAMARÁTI
Z DOMU DO MATERSKEJ ŠKOLY

CHARAKTERISTIKA OBSAHOVÉHO CELKU

Obsahový celok je zameraný na:

- orientáciu v priestore materskej školy a v jej blízkom okolí,
- diferenciaciu priestorov a zamestnancom materskej školy,
- dieťa ako samostatnú osobu,
- podporovanie a rozvíjanie identity dieťaťa,
- rozvíjanie identity triedy, vytváranie komunity triedy,
- prispôsobovanie sa novému prostrediu a činnostiam v materskej škole,
- poznávanie činnosti prístrojov a zariadení v materskej škole a doma,
- podporovanie nadväzovania vzťahov medzi deťmi navzájom,
- prispôsobovanie sa pravidlám spoločného použitia v triede

NÁVRHY EDUKAČNÝCH STRATÉGIÍ:

- konštruktívne hry
- didaktické hry
- pohybové hry
- hudobno-pohybové hry
- počúvanie rozprávok

- rytmické hry
- vychádzka
- prezeranie kníh
- riešenie interaktívnych úloh
- pokusy, experimentovanie
- spievanie piesní
- pohybové a relaxačné cvičenia
- grafomotorické cvičenia
- pracovné činnosti – strihanie, skladanie, lepenie
- kreslenie, maľovanie, modelovanie
- pozorovanie
- zážitkové učenie
- manipulácia s predmetmi
- inštrumentálne činnosti
- priradovanie, triedenie, usporadúvanie, porovnávanie
- určovanie polohy
- metódy rozvíjania dieťaťa v sociálnej oblasti
- divadlo

UČEBNÉ ZDROJE A POMÔCKY:

- detské knihy a časopisy
- Orffove nástroje
- výtvarný, technický, odpadový materiál
- edukačné programy
- stavebnice, skladačky
- predmety dennej potreby
- hračky
- fotografie rodiny
- interiér materskej školy
- exteriér materskej školy
- bábky, rekvizity
- CD prehrávač
- počítač
- špeciálne a kompenzačné pomôcky
- didaktické učebné pomôcky
- odborná literatúra
- obrázkové súbory
- hudobné a rytmické nástroje
- interaktívna tabuľa

EVALUAČNÉ METÓDY A PROSTRIEDKY:

- analýza výtvorov detských činností
- záznamy pedagogickej diagnostiky
- hodnotiace hárky
- pozorovanie
- sebahodnotenie detí
- vzájomné reflexia
- detísebareflexia učiteľky

OKTÓBER

OBSAHOVÝ CELOK: JESEŇ

TÉMY: FARBY

PLODY JESENE

STROMY A KRÍKY

ŽIVÁ A NEŽIVÁ PRÍRODA

CHARAKTERISTIKA OBSAHOVÉHO CELKU

Obsahový celok je zameraný na:

- vnímanie rozmanitosti farieb,
- pomenovanie jednotlivých farieb,
- miešanie farieb,
- poznávanie, rozlišovanie a pomenovanie niektorých druhov stromov a kríkov,
- porozumenie rozdielov medzi listnatými a ihličnatými stromami vzhľadom k ročnému obdobiu
- rozlišovanie plodov niektorých stromov a kríkov,
- aktívne zapojenie sa do pracovných činností spojených s úpravou školského dvora,
- poznanie niektorých jesenných kvetov a plodov,
- rozlišovanie a pomenovanie niektorých stromov a kríkov,
- rozlišovanie, pomenovanie a triedenie zeleniny a ovocia,
- rozlišovanie zeleniny a ovocia podľa vzhľadu a chuti,
- uvedomenie si zmeny počasia v jesennom období,
- vnímanie krásy jesennej prírody,
- rozlišovanie jedlých a nejedlých húb,
- zbieranie prírodnín a ich využitie v pracovných činnostiach,
- poznanie odletu niektorých vtákov do teplých krajín a ukladania sa niektorých zvierat k zimnému spánku,
- poznanie a rozlišovanie zložiek živej a neživej prírody

NÁVRHY EDUKAČNÝCH STRATÉGIÍ:

- konštruktívne hry
- didaktické hry
- pohybové hry
- hudobno-pohybové hry
- hudobno-dramatické hry
- počúvanie rozprávok
- rytmické hry
- vychádzka
- prezeranie kníh
- riešenie interaktívnych úloh
- pokusy, experimentovanie
- spievanie piesní
- pohybové a relaxačné cvičenia
- grafomotorické cvičenia
- pracovné činnosti – strihanie, skladanie, lepenie
- pracovné činnosti na školskom dvore
- kreslenie, maľovanie, modelovanie
- pozorovanie
- zážitkové učenie
- manipulácia s predmetmi

- prirad'ovanie, triedenie
- počítanie
- metódy rozvíjania dieťaťa v sociálnej oblasti

UČEBNÉ ZDROJE A POMÔCKY:

- pracovné listy a zošity
- výtvarný, technický, odpadový materiál
- edukačné programy
- stavebnice, skladačky
- detské knihy a časopisy
- prírodniny
- ovocie, zelenina
- kalendár
- detské pracovné náradie
- interiér materskej školy
- exteriér materskej školy
- CD prehrávač
- počítač
- didaktické učebné pomôcky
- špeciálne a kompenzačné pomôcky
- odborná literatúra
- obrázkové súbory
- hudobné a rytmické nástroje
- interaktívna tabuľa

EVALUAČNÉ METÓDY A PROSTRIEDKY:

- analýza výtvorov detských činností
- pracovné listy a zošity
- záznamy pedagogickej diagnostiky
- hodnotiace hárky
- pozorovanie
- sebahodnotenie detí
- vzájomne reflexie detí

NOVEMBER

OBSAHOVÝ CELOK: MOJE TELO

TÉMY: POČASIE

OBLEČENIE

MOJE TELO

ZDRAVIE

POTRAVINY

CHARAKTERISTIKA OBSAHOVÉHO CELKU

Obsahový celok je zameraný na :

- chápanie pojmu počasie,
- rozlišovanie počasia v jednotlivých ročných obdobiach,

- porozumenie vplyvu počasia na obliekanie sa,
- rozlišovanie, pomenovanie oblečenia,
- tvorbu vlastného oblečenia,
- porozumenie významu vhodnosti oblečenia vzhľadom k ochrane zdravia,
- význam správneho obliekania sa,
- rozlišovanie a pomenovanie častí ľudského tela,
- starostlivosť o svoje telo,
- význam dodržiavania osobnej hygieny,
- význam oddychu a relaxácie,
- rozlišovanie niektorých prejavov ochorení,
- úrazy a spôsoby ich ošetrovania,
- pochopenie potreby lekárskej starostlivosti,
- šport,
- poznanie možného nebezpečenstva a poškodenia zdravia,
- rozlišovanie a pomenovanie niektorých potravín,
- prípravu jednoduchých jedál,
- rozlišovanie chuti - sladké, slaná, kyslé, horké,
- rozlišovanie vlastností potravín – rozpustnosť, miešanie,

NÁVRHY EDUKAČNÝCH STRATÉGIÍ:

- konštruktívne hry
- didaktické hry
- pohybové hry
- počúvanie rozprávok
- rytmické hry
- vychádzka
- prezeranie kníh
- riešenie interaktívnych úloh
- pokusy, experimentovanie
- spievanie piesní
- pohybové a relaxačné cvičenia
- grafomotorické cvičenia
- pracovné činnosti – strihanie, skladanie, lepenie
- kreslenie, maľovanie, modelovanie
- pozorovanie
- zážitkové učenie
- manipulácia s predmetmi
- inštrumentálne činnosti
- priradovanie, triedenie, usporadúvanie, porovnávanie
- metódy rozvíjania dieťaťa v sociálnej oblasti
- školská oslava

UČEBNÉ ZDROJE A POMÔCKY:

- detské knihy a časopisy
- Orffove nástroje
- výtvarný, technický, odpadový materiál
- edukačné programy
- stavebnice, skladačky
- predmety dennej potreby
- chodník zdravia

- hračky
- špeciálne a kompenzačné pomôcky
- bábky
- CD prehrávač
- počítač
- didaktické učebné pomôcky
- odborná literatúra
- obrázkové súbory
- hudobné a rytmické nástroje

EVALUAČNÉ METÓDY A PROSTRIEDKY:

- analýza výtvorov detských činností
- pracovné listy a zošity
- záznamy pedagogickej diagnostiky
- hodnotiace hárkky
- pozorovanie
- sebahodnotenie detí
- vzájomné reflexia detí

DECEMBER

OBSAHOVÝ CELOK: VIANOČNÉ SVIATKY

TÉMY: MIKULÁŠ

PRÍPRAVA NA VIANOCE

VIANOCE V MATERSKEJ ŠKOLE

CHARAKTERISTIKA OBSAHOVÉHO CELKU

Obsahový celok je zameraný na:

- rozlišovanie ročného obdobia „zima“ podľa typických znakov,
- charakter počasia v zime, znaky počasia, príčiny zmien počasia,
- aktívne zapojenie sa do príprav vianočných sviatkov v materskej škole,
- uplatňovanie a rešpektovanie návykov kultúrneho správania a spoločenských pravidiel,
- umocnenie atmosféry zimných sviatkov,
- rozvíjanie fantázie a kreativity pri tvorbe výrobkov z netradičných materiálov,
- tvorbu darčiekov,
- porozumenie ľudových zvykov a tradícií,
- pečenie vianočných cukrovíniek.

NÁVRHY EDUKAČNÝCH STRATÉGIÍ:

- námetové hry
- konštruktívne hry
- didaktické hry
- pohybové hry
- hudobno-pohybové hry
- hudobno-dramatické hry
- nácvik piesní, básní, riekaniek
- prednes básní
- počúvanie rozprávok, príbehov, bájok
- rytmické hry
- vychádzka
- prezeranie kníh
- riešenie interaktívnych úloh

- spievanie piesní
- pohybové a relaxačné cvičenia
- grafomotorické cvičenia
- riešenie problémových úloh
- divadlo
- pracovné činnosti – strihanie, skladanie, lepenie
- kreslenie, maľovanie, modelovanie
- pozorovanie
- zážitkové učenie
- manipulácia s predmetmi
- inštrumentálne činnosti
- rozhovor, diskusia, opis
- prirad'ovanie, triedenie, usporadúvanie, porovnávanie
- počítanie
- metódy predčitateľskej gramotnosti (interný materiál materskej školy)
- metódy rozvíjania dieťaťa v sociálnej oblasti

UČEBNÉ ZDROJE A POMÔCKY:

- pracovné listy a zošity
- výtvarný, technický, odpadový materiál
- edukačné programy
- stavebnice, skladačky
- detské knihy a časopisy
- oblečenie
- vianočné ozdoby
- vianočný stromček
- vianočné pohľadnice
- formičky
- medovníky
- fotografie
- bábky, makety, rekvizity
- CD prehrávač
- počítač
- didaktické učebné pomôcky
- špeciálne a kompenzačné pomôcky
- odborná literatúra
- obrázkové súbory
- hudobné a rytmické nástroje
- interaktívna tabuľa
- kostým Mikuláša, čerta, anjela

EVALUAČNÉ METÓDY A PROSTRIEDKY:

- analýza výtvorov detských činností
- pracovné listy a zošity
- záznamy pedagogickej diagnostiky
- hodnotiace hárky
- rozhovor, diskusia
- pozorovanie

JANUÁR

OBSAHOVÝ CELOK: ZIMA

TÉMY: ZIMNÉ ŠPORTY LESNÉ ZVIERATÁ

VTÁKY

CHARAKTERISTIKA OBSAHOVÉHO CELKU

Obsahový celok je zameraný na:

- rozlišovanie a pomenovanie zimných športov,
- oboznamovanie sa so snehom, jeho vlastnosťami a možnosťami využitia,
- prekonávanie strachu z jazdy na sánkach,
- osvojenie si základných pohybových spôsobilostí,
- porozumenie významu starostlivosti o zvieratá v zimnom období,
- utváranie elementárnych poznatkov o potrebe ochrany prírody,
- vykonávanie praktických činností spojených so starostlivosťou o vtáky v zime,
- utváranie pozitívneho vzťahu k prírode,
- uplatňovanie kultúrneho správania sa pri pobyte v prírode,
- porozumenie významu prírody pre život človeka,
- rozlišovanie a pomenovanie vtákov, samostatné vyhľadávanie informácií z encyklopédií,

NÁVRHY EDUKAČNÝCH STRATÉGIÍ:

- konštruktívne hry
- didaktické hry
- pohybové hry
- hudobno-pohybové hry
- nácvik piesní, básní, riekaniek
- prednes básní
- počúvanie rozprávok, príbehov, bájok
- rytmické hry
- vychádzka
- prezeranie kníh
- riešenie interaktívnych úloh
- pokusy, experimentovanie
- spievanie piesní
- pohybové a relaxačné cvičenia
- grafomotorické cvičenia
- spoločenské hry
- riešenie problémových úloh
- pracovné činnosti – strihanie, skladanie, lepenie
- kreslenie, maľovanie, modelovanie
- pozorovanie
- zážitkové učenie
- kooperatívne učenie
- manipulácia s predmetmi
- inštrumentálne činnosti
- rozhovor, diskusia, opis
- priradovanie, triedenie, usporadúvanie, porovnávanie
- počítanie
- metódy predčitateľskej gramotnosti (interný materiál materskej školy)
- metódy rozvíjania dieťaťa v sociálnej oblasti
- školská oslava
- sluchové hry
- rečové hry

UČEBNÉ ZDROJE A POMÔCKY:

- pracovné listy a zošity
- výtvarný, technický, odpadový materiál
- edukačné programy
- stavebnice, skladačky
- detské knihy a časopisy
- športové potreby
- vtáčia búdka, krmidlá
- fotografie CD prehrávač počítač didaktické
- učebné pomôcky špeciálne a kompenzačné
- odborná literatúra obrázkové súbory hudobné
- a rytmičné nástroje interaktívna tabuľa

EVALUAČNÉ METÓDY A PROSTRIEDKY:

- analýza výtvorov detských činností
- pracovné listy a zošity
- záznamy pedagogickej diagnostiky
- hodnotiace hárky
- rozhovor, diskusia
- pozorovanie
- sebahodnotenie detí
- vzájomné reflexia detí

FEBRUÁR

OBSAHOVÝ CELOK: TRIEDIME MATERIÁLY

TÉMY: VESMÍR

PRÍRODNÉ A UMELE MATERIÁLY

HRAČKY

FAŠIANGY

CHARAKTERISTIKA OBSAHOVÉHO CELKU

Obsahový celok je zameraný na:

- pomenovanie niektorých vesmírnych telies,
- porozumenie, že Zem je súčasťou vesmíru,
- porozumenie princípu striedania dňa a noci,
- vyjadrenie vlastných predstáv o vesmíre prostredníctvom umeleckých činností
- rozlišovanie materiálov,
- manipulácia s hračkami a predmetmi,
- ochranu zdravia pri manipulácii s niektorými predmetmi,
- pochopenie a určenie polohy predmetov priestore,
- experimentovanie s vlastnosťami predmetov,
- rozlišovanie predmetov podľa rozmerov a tvarov,
- rozlišovanie a triedenie predmetov podľa tvaru,
- rozlišovanie a pomenovanie rovinných a priestorových geometrických tvarov,
- využitie geometrických tvarov v pracovných a umeleckých činnostiach,
- utváranie elementárnych predstáv o regionálnych ľudových tradíciách a zvykoch,
- uplatňovanie vlastných nápadov a jedinečnosti pri tvorbe karnevalových masiek, tanečnú, pohybovú, dramatickú improvizáciu.

NÁVRHY EDUKAČNÝCH STRATÉGIÍ :

- konštruktívne hry
- didaktické hry
- pohybové hry
- počúvanie rozprávok
- rytmické hry
- vychádzka
- prezeranie kníh
- riešenie interaktívnych úloh
- pokusy, experimentovanie
- spievanie piesní
- pohybové a relaxačné cvičenia
- grafomotorické cvičenia
- pracovné činnosti – strihanie, skladanie, lepenie
- kreslenie, maľovanie, modelovanie
- pozorovanie
- zážitkové učenie
- manipulácia s predmetmi
- inštrumentálne činnosti
- priradovanie, triedenie, usporadúvanie, porovnávanie
- určovanie polohy
- metódy rozvíjania dieťaťa v sociálnej oblasti
- sluchové hry
- rečové hry
- školská oslava

UČEBNÉ ZDROJE A POMÔCKY:

- detské knihy a časopisy
- Orffove nástroje
- výtvarný, technický, odpadový materiál
- edukačné programy
- stavebnice, skladačky
- makety, rekvizity, masky
- obrázkové súbory
- predmety dennej potreby
- hračky
- fotografie rodiny
- špeciálne a kompenzačné pomôcky
- interiér materskej školy
- exteriér materskej školy
- CD prehrávač
- počítač
- didaktické učebné pomôcky
- odborná literatúra
- hudobné a rytmické nástroje
- interaktívna tabuľa

EVALUAČNÉ METÓDY A PROSTRIEDKY:

- analýza výtvorov detských činností
- záznamy pedagogickej diagnostiky
- hodnotiace hárky
- rozhovor, diskusia
- pozorovanie
- portfóliá
- sebahodnotenie detí
- vzájomné reflexia detí

MAREC

OBSAHOVÝ CELOK: KNIHA

TÉMY: KNIHA

ROZPRÁVKY

VODA

DIVADLO

JARNÉ KVETY

CHARAKTERISTIKA OBSAHOVÉHO CELKU

Obsahový celok je zameraný na:

- samostatnú orientáciu v detských knihách,
- identifikáciu ľudových a autorských rozprávok podľa ilustrácie,
- reprodukciu rozprávok,
- ilustráciu rozprávok,
- dramatizáciu rozprávok,
- poznanie významu vody pre človeka a prírodu,
- pochopenie kolobehu vody v prírode,
- porozumenie životu vo vode,
- experimentovanie s vodou,
- uvedenie si významu šetrenia vodou a jej ochrany pred znečisťovaním.
- poznávanie a pomenovanie niektorých kvetov,
- triedenie kvetov – záhradné, lúčne, izbové, lesné,
- poznávanie a pomenovanie niektorých liečivých a chránených kvetov,
- porozumenie významu svetla, tepla, vzduchu a vody pre rast rastlín,
- sadenie a starostlivosť o rastliny (polievanie, kyprenie, presádzanie, ošetrovanie),

NÁVRHY EDUKAČNÝCH STRATÉGIÍ:

- námetové hry
- konštruktívne hry
- didaktické hry
- pohybové hry
- hudobno-pohybové hry
- hudobno-dramatické hry
- nácvik piesní, básní, riekaniek
- prednes básní
- počúvanie rozprávok, príbehov, bájok
- rytmické hry
- vychádzka
- exkurzia
- prezeranie kníh
- riešenie interaktívnych úloh
- pokusy, experimentovanie
- spievanie piesní
- pohybové a relaxačné cvičenia
- grafomotorické cvičenia
- spoločenské hry
- riešenie problémových úloh
- divadlo
- pracovné činnosti – strihanie, skladanie, lepenie
- kreslenie, maľovanie, modelovanie
- pozorovanie

- zážitkové učenie
- kooperatívne učenie
- manipulácia s predmetmi
- inštrumentálne činnosti
- rozhovor, diskusia, opis
- priradovanie, triedenie, usporadúvanie, porovnávanie
- počítanie
- metódy predčitateľskej gramotnosti (interný materiál materskej školy)
- metódy rozvíjania dieťaťa v sociálnej oblasti
- dramatická hra
- hra s puzzle
- pexeso
- pohybová improvizácia
- maľované čítanie

UČEBNÉ ZDROJE A POMÔCKY:

- pracovné listy a zošity
- výtvarný, technický, odpadový materiál
- edukačné programy
- stavebnice, skladačky
- detské knihy a časopisy
- špeciálne a kompenzačné pomôcky
- bábky, makety, kostýmy
- korbáč, kraslice
- fotografie
- bábky, makety
- CD prehrávač
- počítač
- didaktické učebné pomôcky
- odborná literatúra
- obrázkové súbory
- hudobné a rytmické nástroje
- interaktívna tabuľa

EVALUAČNÉ METÓDY A PROSTRIEDKY:

- analýza výtvorov detských činností
- pracovné listy a zošity
- záznamy pedagogickej diagnostiky
- hodnotiace háčky
- rozhovor, diskusia
- pozorovanie
- sebahodnotenie detí
- vzájomné reflexia detí
- sebareflexia učiteľky

APRÍL

OBSAHOVÝ CELOK: JAR

**TÉMY: VELKONOČNÉ SVIATKY
NA FARME
DEŇ ZEME
BEZPEČNOSŤ NA CESTE**

CHARAKTERISTIKA OBSAHOVÉHO CELKU

Obsahový celok je zameraný na

- utváranie elementárnych predstáv o regionálnych ľudových tradíciách, rituálov a zvykoch počas veľkonočných sviatkov,
- porozumenie významu sviatku Veľká noc,
- tradičné veľkonočné činnosti – pletenie korbáčov, tvorba kraslíc,
- symboly Veľkej noci – kuriatko, zajačik, vajíčko,
- uvedomenie si významu starostlivosti človeka o zvieratá,
- rozlišovanie a pomenovanie domácich a hospodárskych a lesných zvierat,
- rozlišovanie a pomenovanie mláďat domácich a hospodárskych a lesných zvierat,
- hľadanie spoločných vonkajších znakov zvierat,
- chápanie rozdielov medzi zvieratami ,tvar tela, pokrývka tela, počet nôh, farba srsti, peria
- chápanie podmienok pre život zvierat,
- porozumenie úžitku hospodárskych zvierat,
- starostlivosť o domáce a hospodárske zvieratá,
- poznávanie významu signalizácie semaforu,
- uplatňovanie základných pravidiel správania sa na ulici,
- poznávanie významu základných dopravných značiek,
- poznávanie významu starostlivosti polície o bezpečnosť premávky,
- poznávanie a pomenovanie dopravných a prepravných prostriedkov,
- triedenie dopravných a prepravných prostriedkov podľa miesta pohybu,
- zdôvodnenie účelu dopravných a prepravných prostriedkov,
- rozlišovanie dopravných a prepravných prostriedkov podľa zvuku,
- uplatňovanie zásady „vidieť a byť videný“,
- utváranie pozitívneho vzťahu k prírode,
- uplatňovanie kultúrneho správania sa pri pobyte v prírode,
- porozumenie významu prírody pre život človeka,

NÁVRHY EDUKAČNÝCH STRATÉGIÍ:

- námetové hry
- konštruktívne hry
- didaktické hry
- pohybové hry
- hudobno-pohybové hry
- nácvik piesní, básní, riekaniek
- prednes básní
- počúvanie rozprávok, príbehov, bajok
- hry
- vychádzka
- exkurzia
- prezeranie kníh
- riešenie interaktívnych úloh
- pokusy, experimentovanie
- spievanie piesní
- pohybové a relaxačné cvičenia
- grafomotorické cvičenia
- spoločenské hry
- riešenie problémových úloh
- pracovné činnosti – strihanie, skladanie, lepenie
- kreslenie, maľovanie, modelovanie
- pozorovanie
- zážitkové učenie
- kooperatívne učenie
- manipulácia s predmetmi

- inštrumentálne činnosti
- rozhovor, diskusia, opis
- prirad'ovanie, triedenie, usporadúvanie, porovnávanie
- počítanie
- určovanie polohy
- metódy predčitateľskej gramotnosti (interný materiál materskej školy)
- metódy rozvíjania dieťaťa v sociálnej oblasti
- sadenie

UČEBNÉ ZDROJE A POMÔCKY:

- pracovné listy a zošity
- výtvarný, technický, odpadový materiál
- edukačné programy
- stavebnice, skladačky
- detské knihy a časopisy
- pexeso so zvieratami
- dopravné prostriedky
- dopravné značky
- makety zvierat
- čelenky a čiapky zvierat
- kostýmy
- fotografie
- CD prehrávač
- počítač
- didaktické učebné pomôcky
- špeciálne a kompenzačné pomôcky
- odborná literatúra
- obrázkové súbory
- hudobné a rytmické nástroje
- interaktívna tabuľa

EVALUAČNÉ METÓDY A PROSTRIEDKY:

- analýza produktov detských činností
- pracovné listy a zošity
- záznamy pedagogickej diagnostiky
- hodnotiace hárky
- rozhovor, diskusia
- pozorovanie
- sebahodnotenie detí
- vzájomné reflexia detí
- sebareflexia učiteľky

MÁJ

OBSAHOVÝ CELOK: RODINA

TÉMY: MOJA RODINA

PROFESIE

MOJA VLAST'

ROČNÉ OBDOBIE

TÝŽDEŇ DETSKEJ RADOSTI

CHARAKTERISTIKA OBSAHOVÉHO CELKU

Obsahový celok je zameraný na:

- poznávanie štruktúry rodiny,
- rozlišovanie a pomenovanie členov rodiny,
- orientovanie sa v príbuzenských vzťahoch,
- porozumenie významu nebezpečenstva kontaktu s neznámymi osobami,
- porozumenie dôležitosti významu rodiny pre život dieťaťa,
- porozumenie dôležitosti práce rodičov,
- rozlišovanie a pomenovanie profesií a pracovných činností,
- rozlišovanie a pomenovanie štátnych symbolov,
- rozlišovanie a pomenovanie hlavného mesta SR,
- porozumenie, že naša vlasť je rozmanitá – pohoria, nížiny, rieky, jazerá,
- pochopenie rozdielností a podobností detí žijúcich v iných krajinách,
- pochopenie rozdielov medzi deťmi vo vonkajších somatických znakoch,
- pochopenie rozdielov medzi deťmi z pohľadu jazyka,
- diferenciaciu materinského jazyka od iných jazykov,
- rozlišovanie počasia v jednotlivých ročných obdobiach,
- poznávanie konkrétnych zmien v prírode vzhľadom k ročným obdobiam,
- chápanie časovej postupnosti a pravidelnosti striedania ročných období,
- porozumenie rozdielov v športových činnostiach v jednotlivých ročných obdobiach, uskutočnenie osláv Dňa detí prostredníctvom aktivít počas Týždňa detskej radosti,

NÁVRHY EDUKAČNÝCH STRATÉGIÍ:

- konštruktívne hry
- didaktické hry
- pohybové hry
- počúvanie rozprávok
- rytmické hry
- vychádzka
- prezeranie kníh
- riešenie interaktívnych úloh
- pokusy, experimentovanie
- spievanie piesní
- pohybové a relaxačné cvičenia
- grafomotorické cvičenia
- pracovné činnosti – strihanie, skladanie, lepenie
- kreslenie, maľovanie, modelovanie
- pozorovanie
- zážitkové učenie
- manipulácia s predmetmi
- inštrumentálne činnosti
- priradovanie, triedenie, usporadúvanie, porovnávanie
- určovanie polohy
- metódy rozvíjania dieťaťa v sociálnej oblasti
- školská oslava

UČEBNÉ ZDROJE A POMÔCKY:

- detské knihy a časopisy
- Orffove nástroje
- výtvarný, technický, odpadový materiál
- edukačné programy
- stavebnice, skladačky

- predmety dennej potreby
- hračky
- fotografie rodiny
- špeciálne a kompenzačné pomôcky
- CD prehrávač
- počítač
- didaktické učebné pomôcky
- odborná literatúra
- obrázkové súbory
- hudobné a rytmické nástroje
- interaktívna tabuľa

EVALUAČNÉ METÓDY A PROSTRIEDKY:

- analýza výtvorov detských činností
- záznamy pedagogickej diagnostiky
- hodnotiace háčky
- pozorovanie
- portfóliá
- sebahodnotenie detí
- vzájomné reflexia detí
- sebareflexia učiteľky

JÚN

OBSAHOVÝ CELOK: LETO

TÉMY: HMYZ

**VODNÉ ŽIVOČÍCHY
EXOTICKÉ ZVIERATÁ
HURÁ PRÁZDNINY**

CHARAKTERISTIKA OBSAHOVÉHO CELKU

Obsahový celok je zameraný na:

- poznávanie a pomenovanie niektorých exotických zvierat,
- triedenie exotických zvierat podľa miesta výskytu, vzhľadu, atď.,
- rozvíjanie konkrétnych predstáv o živote niektorých exotických zvierat, rozlišovanie poznávanie a pomenovanie niektorých druhov hmyzu a jeho významu v prírode,
- poznávanie a rozlišovanie niektorých druhov vodných živočíchov a ich spoločných znakov.

NÁVRHY EDUKAČNÝCH STRATÉGIÍ:

- konštruktívne hry
- didaktické hry
- pohybové hry
- počúvanie rozprávok
- rytmické hry
- vychádzka
- prezeranie kníh
- riešenie interaktívnych úloh
- pokusy, experimentovanie
- spievanie piesní
- pohybové a relaxačné cvičenia
- grafomotorické cvičenia
- pracovné činnosti – strihanie, skladanie, lepenie
- kreslenie, maľovanie, modelovanie
- pozorovanie

- zážitkové učenie
- manipulácia s predmetmi
- inštrumentálne činnosti
- priradovanie, triedenie, usporadúvanie, porovnávanie
- určovanie polohy
- metódy rozvíjania dieťaťa v sociálnej oblasti
- školská oslava

UČEBNÉ ZDROJE A POMÔCKY:

- detské knihy a časopisy
- Orffove nástroje
- výtvarný, technický, odpadový materiál
- edukačné programy
- stavebnice, skladačky
- predmety dennej potreby
- hračky
- fotografie rodiny
- špeciálne a kompenzačné pomôcky
- vtáčia búdka ,krmidla
- interiér materskej školy
- exteriér materskej školy
- CD prehrávač
- počítač
- didaktické učebné pomôcky
- odborná literatúra
- obrázkové súbory
- hudobné a rytmické nástroje
- interaktívna tabuľa

EVALUAČNÉ METÓDY A PROSTRIEDKY:

- analýza výtvorov detských činností
- záznamy pedagogickej diagnostiky
- hodnotiace hárky
- pozorovanie
- portfóliá
- sebahodnotenie detí
- vzájomné reflexia detí
- sebareflexia učiteľky

PRÍLOHY

Príloha č.1

ŠkVP pre detí s AU alebo ďalšími PVP

Príloha č.2

Povinné predprimárne vzdelávanie: sprievodca cieľmi a obsahom